Regulamin interdyscyplinarnego konkursu dla uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych „Liga Przedmiotowa Wiedzy o Społeczeństwie *Budujemy społeczeństwo obywatelskie”*

§1

Postanowienia ogólne

1. Regulamin niniejszy określa zasady przeprowadzenia interdyscyplinarnego konkursu dla uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych „Liga Przedmiotowa Wiedzy o Społeczeństwie *Budujemy społeczeństwo obywatelskie”* (dalej: liga przedmiotowa).
2. Organizatorem ligi przedmiotowej jest Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Lesznie, 64-100 Leszno, ul. Chrobrego 15, zwane dalej Organizatorem.
3. Partnerami ligi przedmiotowej są:
   1) Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu, ul. Górecka 1, 60-201 Poznań,
   2) Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile, ul. Bydgoska 21, 64-920 Piła,
   3) Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie, ul Sosnowa 14, 62-510 Konin,
   4) Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Kaliszu, ul. Wrocławska 182, 62-800 Kalisz.
4. Patroni ligi przedmiotowej:
   - Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych – Oddział w Poznaniu.
   - Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu.
5. Regulamin ligi przedmiotowej jest dostępny na stronie internetowej Organizatora.
6. Udział w lidze przedmiotowej jest bezpłatny.

§2

Cele ligi przedmiotowej

Celem ligi przedmiotowej jest:

1. Kształtowanie świadomości obywatelskiej, postawy szacunku i odpowiedzialności za własne państwo.
2. Kształtowanie postaw obywatelskich i prowspólnotowych uczniów.
3. Popularyzacja idei społeczeństwa obywatelskiego.
4. Usystematyzowanie wiedzy na temat genezy i współczesnego ujmowania społeczeństwa obywatelskiego.
5. Usystematyzowanie wiedzy na temat różnych koncepcji społeczeństwa obywatelskiego.
6. Zaznajomienie uczniów z kategorią wolności, praw i obowiązków człowieka i obywatela.

7. Usystematyzowanie wiedzy na temat genezy, ewolucji i współczesnego kształtu demokratycznego systemu politycznego.
8. Uświadomienie młodzieży szkolnej wagi i znaczenia partycypacji politycznej w funkcjonowaniu współczesnego państwa demokratycznego.
9. Popularyzacja idei aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu publicznym.
10. Uświadomienie roli społeczeństwa obywatelskiego w funkcjonowaniu współczesnego państwa demokratycznego.
11. Kształtowanie postaw odpowiedzialności za działalność obywatelską i dobro wspólne.
12. Promocja Województwa Wielkopolskiego.

§3

Zasady udziału w lidze przedmiotowej

1. Uczestnikami ligi przedmiotowej mogą być uczniowie VII i VIII klas szkoły podstawowej, zwani dalej Uczestnikami.
2. Liga przedmiotowa prowadzona będzie dla maksymalnie 6 szkół (w rekrutacji ważna jest kolejność zgłoszeń) i przewiduje uczestnictwo trzyosobowego zespołu (w przypadku choroby jednego z uczestników dopuszcza się start zespołu dwuosobowego).
3. Liga przedmiotowa prowadzona będzie zdalnie przy użyciu ogólnodostępnych środków wideokonferencyjnych niewymagających specjalistycznego osprzętu lub oprogramowania, np. Microsoft Teams, Zoom lub inna wskazana przez Organizatora platforma.
4. Zapewnienie minimalnych wymagań sprzętowych spoczywa na uczestnikach.
5. Za zestawienie połączenia, rozesłanie linku dostępowego i nadzór nad trwającym połączeniem podczas rundy odpowiedzialne jest Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Lesznie.
6. W terminie trzech dni przed rundą szkoły otrzymają link do spotkania, który to fakt są zobowiązane potwierdzić.
7. Podczas trwającej rozgrywki ligi widok transmitowanej sali musi obejmować wszystkich uczestników oraz opiekuna sprawującego nadzór nad przebiegiem konkursu, znajdującego się w odległości zapewniającej samodzielność pracy uczestników.
8. Od początku do końca rundy uczestnicy mają obowiązek transmitować obraz sali wraz z widokiem opiekuna i uczestników.
9. Podczas odczytywania pytania, czasu na naradę i udzielanej odpowiedzi zarówno kamera jak i mikrofon uczestników musi pozostawać w trybie uruchomionej transmisji.
10. Zasady weryfikacji przebiegu Ligi przedmiotowej oraz odpowiedzialność uczestników:
    1) w celu zapewnienia prawidłowego przebiegu Ligi przedmiotowej oraz weryfikacji przestrzegania postanowień niniejszego Regulaminu Organizator zastrzega sobie prawo do rejestrowania przebiegu każdej rundy konkursowej za pomocą środków umożliwiających utrwalenie obrazu i dźwięku;
    2) uczestnicy są zobowiązani do samodzielnego wykonywania zadań konkursowych oraz przestrzegania zasad uczciwej rywalizacji określonych w niniejszym Regulaminie;

3) za naruszenie postanowień Regulaminu uznaje się w szczególności:
   - korzystanie z niedozwolonej pomocy osób trzecich,
   - posługiwanie się materiałami lub urządzeniami niewskazanymi przez Organizatora jako dopuszczalne,
   - przekazywanie lub pozyskiwanie odpowiedzi od innych uczestników,
   - podejmowanie działań mogących zakłócić prawidłowy przebieg Ligi przedmiotowej,
   - inne działania naruszające zasadę samodzielności wykonywania zadań konkursowych.
4) W przypadku stwierdzenia przez Organizatora, na podstawie materiału zarejestrowanego podczas przebiegu danej rundy Ligi przedmiotowej lub innych dostępnych dowodów, naruszenia postanowień Regulaminu przez drużynę lub jej członków, Organizator może:
   - unieważnić wyniki uzyskane przez drużynę za dane pytanie/pytania,
   - pozbawić drużynę punktów przyznanych za daną rundę,
   - wykluczyć drużynę z dalszego udziału w Lidze przedmiotowej.
5) środki określone w §3 ust. 10 pkt 4 mogą być stosowane niezależnie od siebie, z uwzględnieniem charakteru i stopnia naruszenia postanowień Regulaminu.
6) decyzje w sprawach, o których mowa w §3 ust. 10 pkt 4, podejmuje Organizator. Decyzja Organizatora jest ostateczna.

11. Liga przedmiotowa składa się z trzech rund. Harmonogram rund zostanie udostępniony po upływie terminu nadsyłania zgłoszeń.
12. Terminy rund mogą ulegać zmianom z zastrzeżeniem, że zmiany muszą zostać podane na dwa tygodnie przed terminem rozegrania rundy.
13. Każda z trzech rund dotyczyć będzie innego aspektu budowania społeczeństwa obywatelskiego. Podczas każdej z tych rund każdy zespół otrzyma trzy pytania. Możliwy będzie wybór poziomu trudności pytań spośród punktowanych za 3 lub 5 punktów. Możliwe jest przyznawanie niepełnej punktacji (pytanie za 3 punkty – 2 punkty, pytanie za 5 punktów – 4 punkty).
14. O liczbie przyznanych punktów decyduje główny ekspert konkursu.
15. W przypadku braku uczestnictwa w którejkolwiek rundzie zespół otrzymuje 0 punktów za rundę, ale może uczestniczyć w kolejnej.
16. Jeden nauczyciel może być opiekunem jednego zespołu.
17. Warunkiem udziału w lidze przedmiotowej jest przesłanie zgłoszenia pocztą tradycyjną na adres: CDN w Lesznie, ul. Chrobrego 15, 64-100 Leszno z dopiskiem liga przedmiotowa. Zgłoszenia należy przesłać w terminie określonym w załączonym harmonogramie (decyduje data stempla pocztowego). Ogłoszenie listy szkół zakwalifikowanych do udziału w konkursie nastąpi w terminie określonym w załączonym harmonogramie poprzez podanie informacji na stronie internetowej Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Lesznie. Szkoły, które zakwalifikowały się do udziału w lidze, otrzymają również powiadomienie pocztą elektroniczną na adres podany w zgłoszeniu.
18. Do zgłoszenia należy dołączyć pisemne zgody na udział w konkursie osób niepełnoletnich oraz publikację danych osobowych, w tym wizerunku osób biorących udział w lidze przedmiotowej, podpisane przez rodziców/opiekunów prawnych uczniów.

19. Udział w lidze przedmiotowej jest dobrowolny natomiast podanie danych osobowych, o których mowa w załączniku nr 1 do Regulaminu jest niezbędne do przeprowadzenia i rozstrzygnięcia ligi przedmiotowej.
20. Komisję ligi przedmiotowej powołuje Dyrektor Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Lesznie. Komisja może składać się z przedstawicieli organizatora, partnerów ligi przedmiotowej, przedstawicieli Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu i Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych o. Poznań oraz powołanych przez Dyrektora CDN w Lesznie przedstawicieli innych instytucji.
21. Organizator upoważnia członków komisji do przetwarzania danych osobowych w ramach Ligi przedmiotowej.
22. W przypadku uzyskania - po przeprowadzeniu wszystkich rund - analogicznych wyników przez drużyny w ramach miejsc I-III, w celu ustalenia ostatecznych wyników brany jest pod uwagę wynik rundy najtrudniejszej/rund najtrudniejszych. Poziom trudności wzrasta wraz z kolejnymi rundami.
23. Jeśli procedura przewidziana w §3 ust. 22 Regulaminu nie daje rozstrzygnięcia odbywa się dogrywka. W trakcie dogrywki zespoły otrzymują pytania obejmujące tematykę wszystkich rund ligi przedmiotowej aż do momentu ustalenia ostatecznej kolejności w ramach miejsc I-III.
24. Decyzje komisji ligi przedmiotowej są ostateczne i nie podlegają odwołaniom.

§4
Zakres tematyczny ligi przedmiotowej

I runda: Demokracja – geneza, ewolucja, współczesność

1. Znaczenie terminu „demokracja”, sposoby definiowania demokracji na przestrzeni dziejów.
2. Geneza demokracji:
   - Demokracja ateńska: geneza i ewolucja, zasady funkcjonowania, system instytucjonalny, ocena.
   - Wpływ Republiki rzymskiej na współczesną demokrację.
   - Demokracja szlachecka: powstanie i ewolucja, kształt instytucjonalny, reformy Sejmu Wielkiego, uchwalenie Konstytucji 3 maja.
3. Wpływ idei oświeceniowych na rozwój demokracji: zasada trójpodziału władzy Karola Monteskiusza, zasada umowy społecznej J. J. Rousseau.
4. Zasada suwerenności narodu: geneza, istota, znaczenie dla rozwoju demokracji.
5. Wpływ zmian społeczno-politycznych w XVII i XVIII wieku na rozwój współczesnej demokracji: rewolucja angielska, rewolucja amerykańska, wielka rewolucja we Francji.
6. Demokracja przedstawicielska jako forma sprawowania władzy przez suwerena.
7. Partie polityczne i systemy partyjne: geneza i funkcje partii politycznych; typologie partii politycznych; systemy partyjne (jednopartyjny, partii hegemonicznej, dwupartyjny, dwuipółpartyjny, wielopartyjny); znaczenie partii politycznych we współczesnych demokracjach.
8. Wybory: istota, zasady prawa wyborczego, funkcje wyborów, system wyborczy, formuły wyborcze (większościowa, proporcjonalna, mieszana), cenzusy wyborcze (aspekt historyczny i

współczesny), progi wyborcze (klauzule zaporowe), ruch sufrażystek i rozwój praw wyborczych kobiet na świecie.
9. Współcześnie stosowane formy demokracji bezpośredniej: zgromadzenie ludowe (np. Landsgemeinde w Szwajcarii), referendum, plebiscyt, inicjatywa ludowa, weto ludowe, odwołanie (recall), konsultacje społeczne.
10. Argumenty zwolenników i przeciwników stosowania demokracji bezpośredniej.
11. Zasada demokratycznego państwa prawa, legalizm, praworządność.
12. Współczesne wyzwania demokracji: populizm; polaryzacja polityczna; bańki informacyjne.

Proponowane źródła do I rundy:

- Książki do wiedzy o społeczeństwie dopuszczone do użytku w szkołach podstawowych.
- Książki do historii dopuszczone do użytku w szkołach podstawowych.
- Dlaczego demokracja? „Filozofuj!" 2015, Nr 5, dostęp w formie elektronicznej: https://filozofuj.eu/wp-content/uploads/2015/12/fi005_v4.pdf
- Uwarunkowania i mechanizmy partycypacji politycznej, red. M. Rachwał, Poznań 2017, dostęp w formie elektronicznej: https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/21783/1/Rachwa%c5%82-tre%c5%9b%c4%87.pdf

II runda: Społeczeństwo obywatelskie i prawa człowieka

1. Geneza i atrybuty praw człowieka.
2. Generacje praw człowieka.
3. Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela według Konstytucji RP z 1997 roku.
4. Cnoty obywatelskie.
5. Krajowe instytucje ochrony praw człowieka: geneza i zadania Rzecznika Praw Obywatelskich; geneza i zadania Rzecznika Praw Dziecka; skarga konstytucyjna.
6. Geneza, definicja i funkcje społeczeństwa obywatelskiego.
7. Zasada pluralizmu politycznego.
8. Kapitał społeczny jako komponent społeczeństwa obywatelskiego.
9. Społeczeństwo obywatelskie w okresie PRL-u: Komitet Obrony Robotników, Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela, Wolne Związki Zawodowe, Konfederacja Polski Niepodległej, NSZZ „Solidarność".
10. Przyczyny zawarcia porozumienia Okrągłego Stołu, jego główni uczestnicy, postanowienia w zakresie reform politycznych.
11. Zasada społeczeństwa obywatelskiego (art. 11-13 Konstytucji RP z 1997 r.).
12. Organizacje pozarządowe w Polsce: stowarzyszenia, fundacje, organizacje pożytku publicznego. Istota, funkcje, podstawy prawne.
13. Budżet obywatelski w Polsce: istota, aktualnie obowiązujące podstawy prawne, przykłady inwestycji finansowanych w ramach budżetu obywatelskiego, ocena.
14. Współczesne wyzwania dla praw człowieka i społeczeństwa obywatelskiego: mowa nienawiści; dyskryminacja; dezinformacja; niska aktywność obywatelska i spadek zaufania społecznego.

Proponowane źródła do II rundy:

- Książki do wiedzy o społeczeństwie dopuszczone do użytku w szkołach podstawowych.
- Książki do historii dopuszczone do użytku w szkołach podstawowych.

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.
- Krasnowolski A., Społeczeństwo obywatelskie i jego instytucje, Opracowania tematyczne, Kancelaria Senatu, dostęp w formie elektronicznej: https://www.senat.gov.pl/gfx/senat/pl/senatopracowania/58/plik/ot-_627_internet.pdf

III. Demokracja i partycypacja polityczna w Polsce

1. Kształt systemu politycznego zgodnie z postanowieniami Konstytucji RP z 1997 r.
2. Demokracja bezpośrednia w Polsce na poziomie ogólnokrajowym w świetle prawa (stan aktualny): referendum ogólnokrajowe, obywatelska inicjatywa ustawodawcza.
3. Demokracja bezpośrednia w Polsce na poziomie ogólnokrajowym w latach 1989-2025 (wymiar praktyczny): referendum ogólnokrajowe, obywatelska inicjatywa ustawodawcza.
4. Zasada przedstawicielstwa (demokracji pośredniej) według Konstytucji RP z 1997 r., definicja, funkcje i zasady działania partii politycznych.
5. Wybory do Sejmu RP i Senatu RP, zasady działania i najważniejsze kompetencje izb parlamentu.
6. Zgromadzenie Narodowe według Konstytucji RP z 1997 r.
7. Partie polityczne, których przedstawiciele zasiadają w Sejmie RP (stan aktualny).
8. Zasada republikańskiej formy rządu; sposób wyboru i podstawowe kompetencje prezydenta RP, prezydenci III RP (od 1989 roku).
9. Rada Ministrów według Konstytucji RP z 1997 r., prezes i wiceprezesi Rady Ministrów (stan aktualny).
10. Zasada niezależności sądów i niezawisłości sędziów.
11. Zasada konstytucjonalizmu, cechy konstytucji.
12. Sądy i trybunały według Konstytucji RP z 1997 r.

Proponowane źródła do III rundy:

- Książki do wiedzy o społeczeństwie dopuszczone do użytku w szkołach podstawowych.
- Książki do historii dopuszczone do użytku w szkołach podstawowych.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.
- System polityczny RP, dostęp w wersji elektronicznej: https://szkola.wnpid.amu.edu.pl/2022/12/08/system-polityczny-rp-bryk-maturalny-3/

§5

Nagrody

1. Zwycięzcy otrzymają nagrody rzeczowe o wartości:

   - 1 miejsce: nagroda rzeczowa o wartości 500 zł (3 x 500 zł).

   - 2 miejsce: nagroda rzeczowa o wartości 400 zł (3 x 400 zł).

   - 3 miejsce: nagroda rzeczowa o wartości 300 zł (3 x 300 zł).

   - Nagroda dla zwycięskiej szkoły – rzutnik multimedialny o wartości ok. 3500 zł.

   Dopuszczalne są odstępstwa od określonych kwot w zależności od ceny detalicznej zakupu nagród rzeczowych.

2. Wręczenie nagród nastąpi podczas gali w terminie podanym w harmonogramie.
3. Wszyscy Uczestnicy ligi przedmiotowej otrzymają pamiątkowe dyplomy. Mogą również otrzymać drobne upominki.
4. Organizator zastrzega sobie prawo do innego podziału nagród.
5. Wartość nagrody zawiera zryczałtowany podatek dochodowy w wysokości 10% zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 2 *Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych*. Pobrany zryczałtowany podatek płatnik przekaże na rachunek bankowy właściwego urzędu skarbowego w terminie do 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu przekazania nagrody.
6. Wyniki ligi przedmiotowej zostaną ogłoszone na stronie internetowej Organizatora w zakresie: imiona, nazwiska, nazwa szkoły.
7. Wizerunki Uczestników ligi przedmiotowej oraz Opiekunów zespołów mogą zostać opublikowane przez Organizatora, Partnerów oraz Patronów.

§ 6
Zasady przetwarzania danych osobowych

Organizator informuje, że:

1) Administratorem danych osobowych jest Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Lesznie, ul. Bolesława Chrobrego 15, 64-100 Leszno.
2) Państwa dane osobowe są przetwarzane w celach:
   a) przeprowadzenia, rozstrzygnięcia i rozliczenia ligi przedmiotowej;
   b) promocji Województwa Wielkopolskiego z wykorzystaniem wizerunku;
   c) archiwalnych.
3) Państwa dane osobowe przetwarzamy:
   a) na podstawie wyrażonej przez Państwa zgody, w zakresie wykorzystania wizerunku;
   b) w związku z wypełnieniem obowiązków prawnych ciążących na administratorze danych.
4) W sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych można kontaktować się z Inspektorem ochrony danych osobowych. Dane kontaktowe Inspektora ochrony danych osobowych: kadry@cdn.leszno.pl
5) Państwa dane osobowe przetwarzane będą przez okres 10 lat zgodnie z Instrukcją Kancelaryjną.
6) Podanie danych osobowych jest warunkiem umownym, a ich niepodanie skutkuje brakiem możliwości realizacji celów, dla których są gromadzone.
7) Przysługuje Państwu prawo do cofnięcia zgody na przetwarzanie danych osobowych, w przypadku o którym mowa w pkt. 3.
8) Przysługuje Państwu prawo do dostępu do danych osobowych, ich sprostowania lub ograniczenia przetwarzania.
9) Przysługuje Państwu prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
10) Państwa dane osobowe w zakresie: imię, nazwisko, wizerunek, nazwa szkoły, będą podawane do publicznej wiadomości oraz mogą zostać przekazane w wymienionym zakresie Patronom konkursu.

§7

Postanowienia końcowe

1. Sprawy nieuregulowane niniejszym regulaminem rozstrzyga Organizator.
2. Ustala się następujące formy kontaktu z Organizatorem:
   a) poczta tradycyjna: CDN w Lesznie, ul. Chrobrego 15, 64-100 Leszno z dopiskiem liga przedmiotowa.
   b) e-mail: oswiata@cdn.leszno.pl
   c) telefon: Centrum Doskonalenia Nauczycieli 65 529 90 62
      lub konsultant CDN w Lesznie T. Kopydłowski 695741613
      lub główny ekspert prof. UAM dr hab. Marcin Rachwał 605171875
3. Załącznikami do niniejszego regulaminu są:
   1) Karta zgłoszenia zespołu.
   2) Harmonogram konkursu

Załącznik nr 1

KARTA ZGŁOSZENIA ZESPOŁU DO LIGI PRZEDMIOTOWEJ

Każdy uczestnik konkursu wypełnia osobną kartę zgłoszenia

Dane uczestnika

Imię	
Nazwisko	
Data i miejsce urodzenia	
Klasa	
Telefon	
e-mail	

Dane szkoły

Nazwa Szkoły	
Ulica	
Miejscowość	
Telefon	

Dane Opiekuna Merytorycznego

Imię	
Nazwisko	
e-mail	

1. Przystąpienie do ligi przedmiotowej jest dobrowolne, natomiast podanie ww. danych jest niezbędne do udziału w lidze przedmiotowej oraz do jej rozliczenia i archiwizacji.
2. Oświadczam, że znane mi są warunki uczestnictwa w lidze przedmiotowej i w pełni je akceptuję.
3. Podpis Rodzica lub opiekuna prawnego uczestnika jest równoznaczny ze zgodą na udział Uczestnika w konkursie Liga Przedmiotowa.
4. Oświadczam, że zapoznałem się z zasadami przetwarzania danych osobowych zawartych w regulaminie ligi przedmiotowej.
5. Potwierdzam prawidłowość informacji przedstawionych w formularzu zgłoszeniowym i ich zgodność ze stanem na dzień złożenia formularza.

…….....
Miejscowość, data

…….....
Podpis Uczestnika

…….
Miejscowość, data

……
Podpis Opiekuna Merytorycznego

……
Miejscowość, data

……..
Podpis Rodzica lub opiekuna prawnego

6. Wyrażam zgodę na przetwarzanie mojego wizerunku przez administratora, którym jest Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Lesznie, ul. B.Chrobrego 15

…….....
Miejscowość, data

…….....
Podpis Uczestnika

…….
Miejscowość, data

…….....
Podpis Opiekuna Merytorycznego

……..
Miejscowość, data

……..
Podpis Rodzica lub opiekuna prawnego

Załącznik nr 2

Harmonogram Konkursu

1. Ogłoszenie konkursu	- wrzesień 2026
2. Termin nadsyłania zgłoszeń	- 25 września 2026
3. Ogłoszenie listy drużyn	- 28 września 2026
4. Rundy ligi przedmiotowej	- październik-listopad 2026
4. Gala finałowa i wręczenie nagród	-11 grudnia 2026 godz. 12.00 (termin zostanie potwierdzony w zaproszeniu)